

Bobr kanadský (*Castor canadensis*)

Anglické jméno: North American beaver

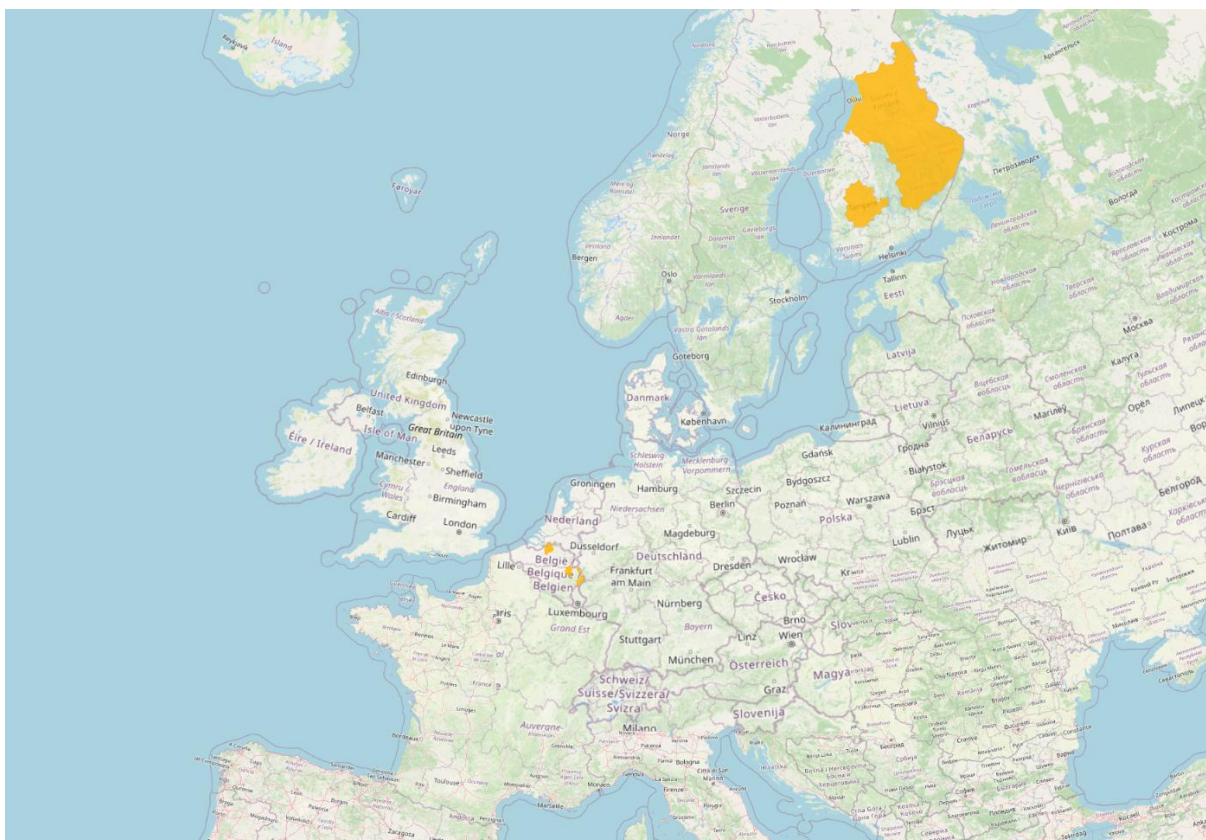
Čeled: *Castoridae*

Obr. 1 Bobr kanadský. Foto: Bill Hayden, GlacierNPS

Původ: Severní Amerika – Kanada k hranici tundry, USA a severní Mexiko.

Sekundární rozšíření: Tento druh byl v roce 1946 vysazen do Jižní Ameriky, konkrétně do jižní Patagonie na ostrov Tierra del Fuego. Odtud se v 90. letech 20. století rozšířil i na chilskou a argentinskou pevninu. V Evropě byl introdukován ve Finsku v r. 1937, odkud se rychle rozšířil do ruské Karélie. V menším rozsahu byl vysazen i v Rakousku (1978-79, cca 15 jedinců v okolí Vídně) a v Polsku. Od roku 2006 jeho výskyt nahlásilo Lucembursko, Německo a Belgie. Podle genetických analýz tamních jedinců jde nejspíše o zvířata uniklá z německé Eifel ZOO z Lünebachu (Porýní – Falc). V současnosti se tento druh vyskytuje ve Finsku, ruské Karélii, Lucembursku, Německu (Porýní – Falc) a v Belgii (Valonsko). V ostatních evropských zemích jsou starší introdukce tohoto druhu popisované jako zaniklé či eliminované.

Obr. 2 Rozšíření bobra kanadského v Evropě
(<https://easin.jrc.ec.europa.eu/spexplorer/map/>)

Rozšíření v ČR: Nevyskytuje se. Dostupná data z dlouhodobého genetického výzkumu zcela vylučují výskyt tohoto druhu na území České republiky.

Cesty zavlečení: Ve 20. století byla v Evropě započata řada reintrodukcí ohrožených druhů, mimo jiné i bobrů. Zdrojem těchto reintrodukcí bylo několik zbytkových populací, ve kterých v Eurasii přežilo pouze 1200 jedinců. Během reintrodukční vlny byl na některých místech Evropy, zejména z důvodu nedostatku původních bobrů, vysazen blízce příbuzný bobr kanadský. V té době byl bobr evropský a kanadský považován za jeden druh. K rozlišení obou druhů na základě chromozomů došlo až v roce 1973. Později byli kanadští bobři na většině lokalit zpětně odchyceni a umístěni do zoologických zahrad. Nestalo se tak na území Finska, kde bobr kanadský vytvořil životaschopnou populaci, šířící se dále na jihovýchod. V Jižní Americe byl tento druh vysazen cíleně jako kožešinové zvíře. Jeho výskyt je zde velmi problematický, protože zdejší ekosystémy nejsou na jeho životní projevy evolučně adaptované.

Popis: Jedná se o semiakvatického hlodavce dosahujícího délky těla bez ocasu 60 – 100 cm. Dospělý jedinec váží 18 až 30 kg. Srst je nejčastěji rezavohnědá, typickým znakem je široký, shora zploštělý ocas dlouhý 25 – 40 cm. Na jeho povrchu jsou kožovité šupiny a řídké hrubé chlupy. Na zadních nohou bobra kanadského najdeme mezi prsty plovací blány. Na vodní prostředí je taktéž uzpůsoben uzavíratelnými nozdrami a zvukovody. Při potápění má oči kryté blanitým víčkem, tzv. mžurkou, která chrání oko ve vodním prostředí.

Bobři kanadští žijí v rodinách (rodičovský pár, tohoroční a případně loňská mláďata). Pohlavně dospívá ve dvou až třech letech. Samice mívá 4 - 6 mláďat. Mláďata

opouští rodinu často již ve věku jednoho roku. Bobři si staví hráze k vytvoření optimální výšky vodního sloupce. Jako trvalá sídla si tito hlodavci vytváří buď podzemní systém nor, nebo viditelné tzv. hrady - obydlí z větví, vegetace, kamenů a bláta. Tyto stavby se nachází buď na souši v těsné blízkosti vody, nebo přímo ve vodě. Pro bobry je typický vchod do nory či sídla umístěný pod vodní hladinou. Bobři kanadští se živí pouze rostlinnou stravou – jedná se o byliny ve vegetačním období, dřeviny (kůra, pupeny, kořeny, větvičky) jsou pak zdrojem potravy zejména na podzim a v zimě. Ve volné přírodě se tito hlodavci mohou dožít věku až 20 let, ale reálná doba života je výrazně kratší. Aktivní jsou převážně v noci. Nemají klasický zimní spánek, před zimou si některé rodiny ve vodě, v těsné blízkosti sídla, shromažďují zásoby potravy. Jedná se o části dřevin, zejména větve.

Obr. 3 Bobr kanadský. Foto: National Park Service

Možnosti záměny: Od našeho původního druhu bobra evropského (*Castor fiber*) se dle vnějších znaků odlišit nedá. Jedinou spolehlivou determinační metodou je genetická analýza. Tyto druhy je možné rozeznat podle vybraných lebečních znaků, tato metoda je ale použitelná jen u uhynulých jedinců. Podobná je bobrům i nepůvodní jihoamerická nutrie říční (*Mycastor coypus*), ta je však zhruba o třetinu menší a má na průřezu kulatý ocas. Také je aktivní i přes den, je všežravá, zatímco bobři, striktní býložravci, jsou aktivní hlavně v noci. Nápadným znakem dospělých nutrií je bílých čenich s bílými hmatovými vousy.

Obr. 4 Bobr evropský. Foto: Ladislav Vogeltanz Obr. 5 Nutrie říční. Foto: Šárka Okrouhlíková

Riziko: Bobr kanadský má stejnou ekologickou niku a potravní preference jako původní bobr evropský. Z těchto důvodů lze očekávat jejich vzájemnou konkurenci. Existuje obava, že by konkurenčně schopnější bobr kanadský mohl postupně vytlačit bobra evropského z jeho přirozeného areálu. Vznik mezidruhových kříženců mezi těmito druhy není možný, tyto druhy se liší v počtu chromozómů, kříženci nejsou životaschopní.

V místě výskytu bobrů kanadských nutno počítat s nežádoucím okusem a poškozením dřevin v péči člověka (např. ovocné či parkové stromy), se škodami na zemědělských plodinách a narušováním hrází rybníků. Stavbou hrází, které vzdouvají vodu, může způsobit bobr zaplavování okolních pozemků.

Likvidace: Mezi přirozené predátory bobrů v našich podmínkách patří především vlk, vzácně rys nebo medvěd, v případě nedospělých jedinců zejména liška. Bobra kanadského lze lovit odstřelem či odchytom do pastí. Podrobný popis pastí k odchytu bobra kanadského v Severní Americe uvádí příručka Association of Fish and Wildlife Agencies (viz Zdroje). Použití některého typu z uvedených pastí však může být na evropském kontinentu v rozporu s platnou legislativou.

Zdroje:

Anderson C.B., Pastur G.M., Lencinas M.V., Wallem K., Moorman M., Rosemond A.D. 2009. Do introduced North American Beaver *Castor canadensis* engineer differently in southern South America? An overview with implications for restoration. *Mammal Review* 39: 33-52.

Best Management Practices for Trapping Beaver in the United States. 2006. Association of Fish and Wildlife Agencies, 24 pp. <https://www.ncwildlife.gov/bmpbeaverpdf/download?attachment>

Mlíkovský J., Stýblo P., eds., 2006. Nepůvodní druhy fauny a flóry ČR, ČSOP Praha, 496 pp.

Pigneur L.- M., Gailly D., Manet B., Herr J., Schley L., Venske S., Bressan Y., Michaux J. 2024.

Origin of the invasive North American beaver (*Castor canadensis*) sampled in Western Europe.

Belgian Journal of Zoology 154: 83–95.

Obr. 1:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:North_American_beaver_\(Castor_canadensis\)_4667795797_5\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:North_American_beaver_(Castor_canadensis)_4667795797_5).jpg)

Obr. 3: <https://npgallery.nps.gov/AssetDetail/be35aedc-3ca6-4b16-a729-552c7665d47a>

Citace: Görner T., Uhlíková J. 2026. Bobr kanadský (*Castor canadensis*), informační karta, AOPK ČR Praha. Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>